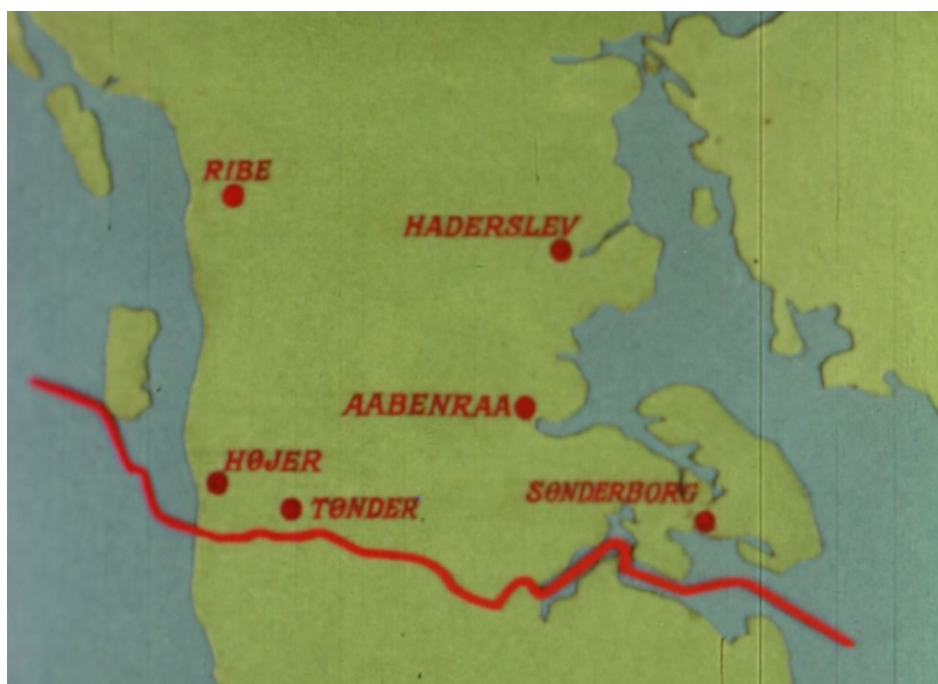

ERINDRINGSBIO

ET FILMTILBUD TIL MENNESKER MED DEMENS

FILMPAKKE

SYD- OG SØNDERJYLLAND

Fra filmen 'Sønderjylland i dag og i morgen', Albert Mertz, 1955.

Introduktion

ErindringsBio er et filmtilbud til mennesker med demens sammen med pårørende, plejepersonale og frivillige. Det er for alle, der kan lide at se film, som kan sætte gang i erindringer og samtaler om det levede liv.

Filmpakkerne i ErindringsBio giver dig mulighed for at styrke samværet med og blive klogere på et menneske, der lever med demens. ErindringsBio er baseret på principper for reminiscensmetoden, som går ud på at styrke funktionsniveau og trivsel hos mennesker med demens gennem brug af deres egen livshistorie. Med ErindringsBio gør man det helt konkret ved at vække minder til live med filmklip fra barndommen og ungdommen – en tid, de fleste mennesker med demens stadig vil kunne genkalde sig.

ErindringsBio byder på udvalgte dokumentariske filmklip. Filmene følges op af spørgsmål om egne erindringer på baggrund af det, I har set. Filmene og den efterfølgende snak skaber rammen for en fælles oplevelse, der styrker identitetsfølelsen og højner livsglæden hos alle, som ser med.

Tag på en fælles rejse tilbage i tiden!

FILMPAKKENS INDHOLD

Filmpakken viser Syd- og Sønderjylland gennem otte film og filmklip fra 1940'erne til 1980'erne med tilhørende dialogmateriale.

Filmene kan findes her:

<https://www.danmarkpaafilm.dk/erindringsbio/syd-soenderjylland>

For at sikre en god samtale mellem deltagerne anbefaler vi grupper på to til fem deltagere.

Filmpakkens indhold er inddelt i tre niveauer:

- Korte filmklip
- Film og billedkort
- Find filmklip fra din hjemstavn

De tre niveauer indeholder film og materiale af varierende længde og med forskellige grader af kompleksitet. Dermed er de tilpasset mennesker med demens i forskellige stadier. Du kan læse mere under 'Sådan bruger du de tre niveauer'.

Filmpakkens indhold kan fint deles over flere visninger. Det er dig som pårørende, frivillig eller plejepersonale, der guider filmvisningen og samtalen. Det står dig frit for at vælge niveau, film og spørgsmål fra, som du vurderer ikke egner sig til den eller de personer, du ser filmene med. Du skal dog som udgangspunkt ikke være tilbageholdende med at vise en film eller stille et spørgsmål. Formålet med ErindringsBio er at skabe en god fælles oplevelse, men også at stimulere personer med demens kognitivt og lære dem bedre at kende.

Spørgsmålene i filmpakken skal med andre ord opfattes som springbræt til gode, personlige samtaler, hvor glæden ved at fortælle står i centrum.

SÅDAN BRUGER DU DE TRE NIVEAUER

Niveau 1: Korte filmklip

Her finder du en række korte klip på omkring 1-3 minutter. Til hvert klip følger tre til fire spørgsmål, som du kan stille, efter at klippet er vist, for at sætte en samtale i gang. Spørgsmålene er vejledende og kan sagtens erstattes og suppleres af spørgsmål, du selv finder på. Og du kan altid starte med det åbne spørgsmål: "Hvad fik denne film dig til at tænke på?"

- Både film og spørgsmål på dette niveau er nemme at gå til og kan bruges sammen med mennesker med en kort opmærksomhedshorisont.

Niveau 2: Film og billedkort

Her finder du film på omkring 5-15 minutter. Da filmene er lidt længere, kan det være svært at huske alt indholdet. Derfor får du en række billeder fra filmene med tilhørende spørgsmål, som I kan kigge på sammen efterfølgende. Spørgsmålene er vejledende og kan sagtens erstattes og suppleres af spørgsmål, du selv finder på.

- Filmene har en længde, der for nogle kan være udfordrende. Her kan billedkortene forhåbentlig fungere som pejlemærker, så selv mennesker med en kort hukommelseshorisont kan få noget ud af oplevelsen.

Niveau 3: Find filmklip fra din hjemstavn

Her har du muligheden for at se film fra din hjemegn ved at gå på opdagelse på Danmarkskortet på sitet 'Danmark på Film'. Kortet indeholder historiske filmklip fra hele landet. Hukommelsen er særligt knyttet til steder, så derfor kan kortet være et godt værktøj til at vække minder.

Der er ikke forberedt spørgsmål til dette niveau, da det er helt op til jer selv, hvad I vælger at udforske: Film fra den nære hjemstavn, en landsdel eller det foretrukne sommerferiested. Udvalg derfor i fællesskab de klip, som vækker nysgerrighed og kan starte en samtale.

- Bemærk, at du her bevæger dig ud af ErindringsBio-universet og ind på 'Danmark på film'-sitet, der indeholder mange forskelligartede filmklip. Her er klippene ikke udvalgt efter demensvenlige kriterier, og nogle klip kan derfor have negativt indhold – vær opmærksom på dette.
På grund af kompleksiteten i at bevæge sig rundt på Danmarkskortet, kan dette niveau være svært at følge for mennesker med fremskreden demens.

INSPIRATION TIL SAMTALE

SYD- OG

SØNDERJYLLAND

INTRODUKTION – KAN LÆSES HØJT, FØR I GÅR I GANG

Med Danmarks eneste landfaste grænse, rummer Syd- og Sønderjylland en tæt forbindelse til nabolandet Tyskland mod syd. I det syd- og sønderjyske findes unikke kulturtraditioner såsom ringridning og det sønderjyske kaffebord. Også dialekten er særegen – bl.a. med den velkendte hilsen 'møjn'. I denne filmpakke har vi samlet en række film om Syd- og Sønderjylland. Du kan bl.a. opleve marsklandets ebbe og flod, og se hvordan både fiskeri og landbrug bliver påvirket af tidevandet. Eller tag med til gudtjeneste i Danmarks ældste domkirke i Ribe. Gå heller ikke glip af regionens traditionsrige yndlingssport; ringridning, hvor øldrikning kombineres med præcision i både Sønderborg og Emmerlev.

KORTE FILMKLIP

'Korte filmklip' indeholder en række klip på omkring 1-3 minutter. Til hvert klip følger tre til fire forslag til spørgsmål, som du kan stille efter klippet for at sætte en samtale i gang. Spørgsmålene er vejledende og kan sagtens erstattes og suppleres af spørgsmål, du selv finder på. Og du kan altid starte med det åbne spørgsmål: "Hvad fik denne film dig til at tænke på?"

KLIP NR. 1 — Fiskeri i Vadehavet

Instruktør: Ebbe Larsen, 1966, 1 min. (med speak/reallyd)

Hverdagen omkring Vadehavet er styret af ebbe og flod. En snedig fisker demonstrerer, hvordan man fanger fisk ved lavvande. Maddingen kan endda graves frem på stedet.

Spørgsmål du kan stille efter klippet:

- Hvilket erhverv var vigtigt for dit lokalområde? Har du arbejdet med det?
- Har du fisket som en del af dit arbejde eller i din fritid?
- Havde tidevandet en stor betydning for vandstanden der, hvor du voksede op?
- Kunne du lide at soppe eller bade som barn? Fortæl om det.

KLIP NR. 2 — Ringridning i Sønderborg*Instruktør: Jørgen Weiss, 1985, 3 min. (med reallyd/speak)*

En reportage fra Sønderborgs årlige ringriderfest, hvor hele byen forvandles til "Nordeuropas største folkefest". Et tivoli er opsat på ringriderpladsen med forlystelser, konkurrencer og festlige optog til følge. Indenfor i teltene er der ringriderfrokost med levende musik og masser af stemning.

Spørgsmål du kan stille efter klippet:

- Hvad er dit forhold til Sønderborg? Har du boet der eller besøgt byen?
- Har du deltaget i ringridning eller set på som tilskuer? Fortæl om det.
- Fortæl om en byfest eller lokal fejring, du har været med til.
- Var der ofte tivoli tæt på, hvor du voksede op? Hvilken forlystelse var din yndlings?

KLIP NR. 3 — Ribe fylder 1000 år*1948, 5 min. (med speak)*

Ribe fejrer byens 1000-års jubilæum. Mere end 150 gejstlige fra hele Norden går i optog gennem byen inden gudstjeneste i Ribe Domkirke. Byens borgere er mødt talstærkt op for at tage imod Kong Frederik IX og Dronning Alexandrine, som også er rejst til byen for at deltage i festlighederne.

Spørgsmål du kan stille efter klippet:

- Hvad er dit forhold til Ribe? Har du boet der eller besøgt byen?
- Gik du ofte i kirke eller deltog du mest ved højtider som eksempelvis jul, barnedåb, konfirmation og bryllup?
- Har du fulgt meget med i de kongeliges liv? Fortæl om det.
- Har kongefamilien nogensinde besøgt din hjemstavn? Fortæl om det.

KLIP NR. 4 — Frisergårde og kniplinger*Instruktør: Ebbe Larsen, 1966, 3 min. (med speak/musik)*

I det vestlige marskland findes frisergårdene, som står modstandsdygtige mod potentielle stormfloders pres. Inde i byerne har der været tradition for at udsmykke husenes facader med udsøgte mønstre. Det særegne håndarbejde med kniplinger er inspireret af netop disse mønstre på bygningerne.

Spørgsmål du kan stille efter klippet:

- Hvilken boligtype voksede du op i som barn? F.eks. hus, gård eller lejlighed.
- Hvor mange boede I sammen i dit barndomshjem?
- Er din hjemstavn kendt for en særlig byggestil eller et håndværk?
- Kan du lide at arbejde med dine hænder? F.eks. kniple, strikke eller bygge.

KLIP NR. 5 — Esbjerg Havn

Instruktør: Niels Kingo Jacobsen, 1950, 3 min. (uden lyd)

Esbjerg havn er et levende industriområde. Mange friske fisk bliver losset direkte fra fiskekutterne for at blive solgt på auktion. Store isblokke fabrikkes på havnen og transporteres ud på skibene, så den næste fangst fisk kan holdes frisk.

Spørgsmål du kan stille efter klippet:

- Hvad er dit forhold til Esbjerg? Har du boet eller arbejdet i byen?
- Hvilket erhverv var vigtigt for din hjemby? Har du arbejdet med det?
- Havde din hjemstavn en havn, der var vigtig for lokale erhverv og lokal handel?
- Har du prøvet at arbejde på et skib eller i en havn, eller kender du nogen, der har?

KLIP NR. 6 — Alssundbroen indvies

1981, 3 min. (med speak/musik/reallyd)

Indvielsen af Alssundbroen, der forbinder Als med fastlandet uden for Sønderborg by. Båndet klippes af Dronning Ingrid, som har en nær tilknytning til landsdelen.

Spørgsmål du kan stille efter klippet:

- Har du været med til en indvielse af et nyt byggeprojekt? F.eks. en bro, en sportshal eller andet?
- Voksede du op tæt på en ø eller et andet sted, som man kun kunne sejle til?
- Hvordan kan du bedst lide at rejse - med bil, færge, fly eller andet?
- Fortæl om en udflugt, du har været på med din familie. Hvor gik turen hen?

FILM OG BILLEDKORT

Herunder finder du billedkort, som I kan kigge på sammen efter filmene på omkring 5-15 minutter. Billedkortene indeholder spørgsmål, som kan bruges til at starte en samtale. Og du kan altid starte med det åbne spørgsmål: "Hvad fik denne film dig til at tænke på?"

FILM 1 — Sønderjylland i dag og i morgen

Instruktør: Albert Mertz, 1955, 15 min. (med speak/musik/reallyd)

Filmen viser den driftige udvikling inden for det sønderjyske erhvervsliv. Den særlige natur og kultur i Sønderjylland har haft en stor indvirkning på hvilke erhverv, der er opstået og blomstrer. Især landbruget og forskellige fabriksindustrier bliver fremhævet.

Vest for Sønderborg står Dybbøl Mølle – et landskendt nationalklenodie. Møllen er genopført flere gange, og senest genopbygget i 1936.

Fortæl om en særlig bygning eller byggestil, som din hjemstavn er kendt for.

En sønderjysk landmand bruger en springstok til at krydse marsklandskabets grøfter, lokalt kaldt 'grøbler'.

Hvad er dit forhold til Marsken og Vadehavet? Har du besøgt det særlige landskab?

Studedrift på en værfthof. Navnet kommer fra de menneskeskabte forhøjninger, lokalt kaldt 'værfter'.

Var der landbrug der, hvor du voksede op? Har du eller din familie arbejdet med landbrug?

Arbejdere forlader Danfoss-fabrikken i Nordborg ved fyraften. Mange medarbejdere bliver kørt langvejs fra i røde busser.

**Har du arbejdet for en stor virksomhed i dit lokalområde?
Fortæl om det.**

FILM OG BILLEDKORT – FORTSAT

Herunder finder du billedkort, som I kan kigge på sammen efter filmen på omkring 8-12 minutter. Billedkortene indeholder spørgsmål, som kan bruges til at starte en samtale. Og du kan altid starte med det åbne spørgsmål: "Hvad fik denne film dig til at tænke på?"

FILM 2 — Ringridning i Emmerlev

1967, 15 min. (med speak/reallyd)

En detaljerig gennemgang af den traditionsrige begivenhed, ringridning, der afholdes i landsbyen Emmerlev på Sønderjyllands vestkyst. Vi følger hvert skridt af konkurrencens forberedelser – inklusiv talrige krobesøg – og reglerne for konkurrencen bliver beskrevet nøje, inden festlighederne begynder.

En mand børster sin hest inden landsbyen Emmerlevs årlige ringridningskonkurrence.

Hvad er dit forhold til heste? Har du lært at ride som barn eller ung?

Ringridningskonkurrencen er i fuld gang. I baggrunden er rejst et tivoli, som tilskuerne besøger.

Har du deltaget i ringridning eller set på som tilskuer? Fortæl om det.

Ringriderne er på vej til nabobyens kro, hvor sidste års 'konge' venter og ifølge traditionen skal give frokost til de andre deltagere.

Fortæl om en tradition eller skik fra din hjemstavn. Ligner den traditioner fra andre områder?

Om eftermiddagen samles landsbyens indbyggere til kaffe og kage på den lokale kro.

Fortæl om det bedste sønderjyske kaffebord, du har prøvet. Hvad er din yndlingskage i det store udvalg?

FIND FILMKLIP FRA DIN HJEMSTAVN

Her finder du et Danmarkskort fyldt med røde knappenåle. Hver nål åbner et historisk filmklip, som er optaget på lige præcis dette sted.

Hukommelse har en særlig forbindelse med fysiske og geografiske steder. At genbesøge steder med mange minder kan derfor være givende i reminiscensarbejde.

Rejsen starter i Syd- og Sønderjylland, og derfra kan I selv vælge, hvad I vil udforske: Om det skal være filmklip fra den nære hjemegn, en hel region eller det foretrukne sommerferiested et helt andet sted i landet.

Du finder kortet her: <https://www.danmarkpaafilm.dk/kort>

Bemærk, at der ikke er forberedt spørgsmål til de enkelte film. Fokuser derfor på at finde filmklip, som vækker nysgerrigheden, da de fungerer bedst til at vække minder og starte en samtale. Og du kan altid starte med det åbne spørgsmål: "Hvad fik denne film dig til at tænke på?"

NB: Du bevæger dig her ud af ErindringsBio-universet og ind på 'Danmark på film'-sitiet, der indeholder mange forskelligartede klip, som ikke er udvalgt efter demensvenlige kriterier, så vær opmærksom på dette.